

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ 4 ประเทศหลักในยุโรป ได้แก่ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี และอิตาลี ได้นัดประชุมเป็นกรณีฉุกเฉิน ณ กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม เพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางลดความตึงเครียดด้านความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน ภายหลังจากที่รัฐบาลสหรัฐฯ ได้สั่งการ นาย Qassem Soleimani ผู้บัญชาการหน่วยรบพิเศษของอิหร่าน เมื่อปลายสัปดาห์ที่แล้ว กลุ่มประเทศ E3 ได้แก่ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนี เห็นตรงกันถึงความจำเป็นในการหาแนวทางลดความตึงเครียดระหว่างสหรัฐฯ และอิหร่าน รวมทั้งควรมีการหารือเกี่ยวกับแถลงการณ์ของรัฐบาลอิหร่าน เมื่อปี 2558 ที่จะยุติการปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ (Joint Comprehensive Plan of Action: JCPOA) รวมถึงสถานการณ์ความตึงเครียดในลิเบีย หลัง นาย Khalifa Haftar ใช้กำลังทหารยึดเมือง Sirte อีกด้วย ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2561 สหรัฐฯ ได้ถอนตัวจากข้อตกลงนิวเคลียร์ดังกล่าว และหันมาคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่ออิหร่าน สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเยอรมนี จึงรับหน้าที่เป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง และโน้มน้าวให้อิหร่านยังคงปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ดังกล่าว โดยที่ผ่านมากลุ่มประเทศ E3 ได้มีการประกาศว่าจะให้เงินช่วยเหลือแก่อิหร่าน เพื่อบรรเทาผลกระทบเชิงลบจากมาตรการคว่ำบาตรที่มีต่อเศรษฐกิจอิหร่าน แต่ยังไม่มีความคืบหน้ามากนัก

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 5 ม.ค. 2563 อิหร่านได้ออกแถลงการณ์ว่า จะยุติการปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ (Joint Comprehensive Plan of Action: JCPOA) ปี 2558 เพื่อตอบโต้ต่อการที่สหรัฐฯ สั่งสั่งการ นาย Qassem Soleimani ผู้บัญชาการหน่วยรบพิเศษของอิหร่าน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอิหร่านจะแถลงยุติการปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ แต่อิหร่านประกาศว่าจะยังคงยึดมั่นตามแนวทางปฏิบัติของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency: IAEA) ต่อไป (ข้อตกลงนิวเคลียร์ ปี 2558 เป็นข้อตกลงที่อิหร่านได้ทำไว้ร่วมกับ 6 ประเทศมหาอำนาจ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส รัสเซีย จีน และเยอรมนี ที่จะลดการสะสมแร่ธาตุยูเรเนียม ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำหรับใช้ผลิตอาวุธนิวเคลียร์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการผ่อนปรนการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากนานาชาติ อย่างไรก็ตาม ความตึงเครียดได้เริ่มก่อตัวขึ้น นับตั้งแต่ปี 2561 ที่สหรัฐฯ ถอนตัวจากข้อตกลงนิวเคลียร์ดังกล่าวและหันมาคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจประเทศอิหร่านอีกครั้ง)

นาย Mark Fitzpatrick ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบัน International Institute for Strategic Studies ได้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าวว่า แถลงการณ์ของรัฐบาลอิหร่านที่จะยุติการปฏิบัติตามข้อตกลงนิวเคลียร์ ถือเป็นการตอบโต้ที่ละมุนละม่อมเท่าที่จะเป็นไปได้แล้ว และยังเปิดช่องให้มีการเจรจาได้อยู่ เนื่องจากในแถลงการณ์ของรัฐบาลอิหร่านไม่ได้ข่มขู่ว่าจะพัฒนาสมรรถนะของยูเรเนียมไปจนถึงระดับที่สามารถผลิตอาวุธนิวเคลียร์ได้

- [ความสามารถทางการผลิตของแรงงานในสหราชอาณาจักรเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในไตรมาส 3/2562](#) เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2563 สำนักงานสถิติแห่งชาติของสหราชอาณาจักรได้เปิดเผยตัวเลขความสามารถทางการผลิตต่อหนึ่งชั่วโมงทำงานว่า เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน คือเท่ากับร้อยละ 0.1 YoY หลังจากซบเซามากกว่าทศวรรษ และลดลงติดต่อกันมากกว่า 6 ไตรมาสติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม ความสามารถทางการผลิตของสหราชอาณาจักรได้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.3 ในทศวรรษที่ผ่านมาในขณะที่ความสามารถทางการผลิตในช่วงทศวรรษที่ 2540-2549 เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 ต่อปี

แม้ว่าผลผลิตต่อชั่วโมงของแรงงานจะค่อนข้างซบเซาในช่วงที่ผ่านมา แต่อัตราค่าจ้างกลับเพิ่มขึ้นอย่างแข็งแกร่ง รวมทั้งอัตราการว่างงานก็ลดลงจนต่ำสุดในรอบสิบปี เนื่องจากนายจ้างหันไปจ้างแรงงานด้วยคุณภาพที่อัตราค่าจ้างต่ำมากกว่าจะลงทุนจ้างแรงงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายชาจิต จาวิทกล่าวไว้ว่า รัฐบาลจะลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งตั้งกองทุนการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการผลิตของแรงงาน เพราะมีความสำคัญต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ในขณะเดียวกัน ความสามารถทางการผลิตของการบริการสาธารณะกลับเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2553 ร้อยละ 0.3 ต่อปี 7 ปี ต่อเนื่องกัน

ความคืบหน้าของ Brexit

- **6 ม.ค.** โฆษกของ นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ระบุว่า ภายหลังจากถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ม.ค. ที่จะถึงนี้ สหราชอาณาจักรจะได้รับอิสระให้สามารถเจรจาข้อตกลงทางการค้ากับประเทศใดก็ได้ทั่วโลกนอกเหนือจากสหภาพยุโรปได้ด้วยตัวเอง โดยมีความเป็นไปได้ที่สหราชอาณาจักรจะใช้อิโอกสนี้เจรจาข้อตกลงทางการค้ากับสหรัฐฯ ควบคู่ไปกับการเจรจาด้านความสัมพันธ์ในอนาคตกับสหภาพยุโรป
- **7 ม.ค.** สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหราชอาณาจักรเริ่มต้นพิจารณารายละเอียดร่างกฎหมายขออนุญาตถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (Withdrawal Agreement Bill) ของรัฐบาล หลังมีมติเห็นชอบในเชิงหลักการเบื้องต้นไปแล้วในรอบ 2nd reading ช่วงก่อนวันหยุดคริสต์มาสของปี 2562 ที่ผ่านมา ด้วยคะแนน 358 ต่อ 234 เสียง โดยในรอบนี้หรือที่เรียกว่า “committee stage” จะเป็นการพิจารณาในรายละเอียดต่างๆ ของร่างกฎหมายดังกล่าว อาทิ ประเด็นการขอขยายระยะเวลาช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) การชำระ divorce payments ให้กับสหภาพยุโรป สิทธิของประชาชนชาวยุโรปในสหราชอาณาจักร และการจัดการด้านศุลกากรของไอร์แลนด์เหนือ การพิจารณา Withdrawal Agreement Bill ในรอบนี้ จะเปิดโอกาสให้สามารถยื่นข้อเสนอเพิ่มเติมหรือขอแก้ไข (Amendment) รายละเอียดต่างๆ ในร่างกฎหมายดังกล่าวได้ โดยจะเริ่มมีการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการขอขยายระยะเวลาช่วง Transition Period ออกไปจากเดิม ในวันที่ 31 ธ.ค. 2563 การหารือกันถึงประเด็นเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนชาวยุโรปในสหราชอาณาจักรภายหลัง Brexit ประเด็นด้านศุลกากรของไอร์แลนด์เหนือ

- **8 ม.ค.** นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ได้หารือกับ นาง Ursula von der Leyen ประธาน คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ว่า จะไม่ขอขยายระยะเวลาช่วงเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ภายหลัง Brexit ออกไปจากกำหนดการเดิมในวันที่ 31 ธ.ค. 2563 ทั้งนี้ มีรายงานว่า นาย Johnson ต้องการที่จะเจรจา ข้อตกลงความสัมพันธ์ในอนาคตกับสหภาพยุโรปในลักษณะ “Canada-style free trade” ซึ่งค่อนข้างขัดแย้งกับการ ยืนยันของนาย Johnson เนื่องจากสหภาพยุโรปและแคนาดาได้ใช้ระยะเวลาหารือร่วมกันนานถึง 7 ปี ขณะที่ระยะเวลา การเจรจาข้อตกลงระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปตามกำหนดการปัจจุบันที่ นาย Johnson ต้องการนั้นมี เพียง 11 เดือน

ด้าน นาง Von der Leyen มีความเห็นว่า เป็นไปได้ยากที่การเจรจาข้อตกลงด้านความสัมพันธ์ในอนาคต ระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะสามารถเสร็จสิ้นสมบูรณ์ได้ทันภายในกำหนดเส้นตายที่ นาย Johnson ต้องการ อีกทั้งการที่สหราชอาณาจักรปฏิเสธที่จะยอมรับการเดินทางข้ามพรมแดนอย่างอิสระของประชาชนระหว่าง 2 ภูมิภาค ก็เป็นไปได้เช่นกันที่สหภาพยุโรปจะยอมให้มีการเคลื่อนย้าย รวมถึงค้าขายสินค้าและบริการอย่างเป็นอิสระ ระหว่างกัน หากไม่มีมาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม อัตราภาษี และแรงงาน ที่เท่าเทียมกัน สหราชอาณาจักรก็ไม่สามารถ เข้าถึงระบบ Single market ที่ใหญ่ที่สุดในโลกของสหภาพยุโรปด้วยมาตรฐานระดับสูงสุดได้ ซึ่งรวมถึงการให้บริการใน ธุรกิจการเงินด้วย

- **9 ม.ค.** สมาชิกผู้แทนราษฎรสหราชอาณาจักรมีมติด้วยคะแนน 330 ต่อ 231 เสียง เห็นชอบต่อร่าง Withdrawal Agreement Bill ของรัฐบาล โดยหลังจากนี้ ร่างกฎหมายดังกล่าวจะถูกนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาในสัปดาห์ หน้า ก่อนจะประกาศเป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งจะเป็นการยืนยันว่า Brexit จะเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ม.ค. 2563

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 6 -10 มกราคม 2563)

